

12/26

irizpena

Borondatezko gizarte-aurreikuspeneko
erakundeei buruzko legearen
erregelamendua onartzen duen

Dekretu proiektuari buruzkoa

Bilbo, 2026ko urriaren 7a

**CES
EGAB**

Consejo Económico
y Social Vasco

Euskadiko Ekonomia eta Gizarte
Arazoetarako Batzordea

Irizpena 12/26

I.- AURREKARIAK

2026ko irailaren 15ean Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordean Ogasuna eta Finantzak Sailaren idazkia jaso genuen. Horren bitartez, *“Borondatezko Gizarte-Aurreikuspeneko Erakundeei buruzko Legearen erregelamendua onartzen duen deketu-proiektuari”* buruzko txostena eskatu zuen, Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen maiatzaren 17ko 8/2012 Legearen 3.1 artikuluan ezarritakoaren arabera.

Kontsultagai dugun arauaren xedea da, bere artikulua bakarrean azaltzen denez, Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeei buruzko Legearen Erregelamendua onartzea da.

Berehala bidali zitzaizen dokumentuaren kopia Batzordeko Oso Bilkurako kide guztiei, proposamenak eta iritzia emateko eta horiek guztiak lan-batzordean landu daitezela, Euskadiko Ekonomia eta Gizarte Arazoetarako Batzordearen funtzionamenduari buruzko araudiak xedatutakoaren arabera.

2026ko urriaren 1ean Ekonomia Garapenerako Batzordea bildu zen eta, hartutako erabakietatik abiatuta, irizpen-proiektu hau egin zen, Batzordearen Osoko Bilkuran helarazteko, eta han gehiengoz onartu zen.

II.- EDUKIA

“Borondatezko Gizarte-Aurreikuspeneko Erakundeei buruzko Legearen erregelamendua onartzen duen deketu-proiektuak” honako hauek jasotzen ditu: Zioen azalpena, artikulua bakar bat, Xedapen gehigarri bakar bat, sei Xedapen irankor, Xedapen indargabetzaile bakar bat eta bi Azken xedapen ditu.

Erregelamendua jasotzen duen eranskinak, berriz, bost titulutan (Xedapen orokorrak; Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeak; Gainbegiratze-, kontrol-, ikuskapen- eta esku-hartze erregimena; Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeen Erregistroa eta Gizarte Aurreikuspenaren Euskal Kontseilua) banatutako 167 artikulua ditu.

Zioen azalpenak dioenez, dekretu honek hiru helburu nagusi ditu:

Lehenik, Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeen (BGAE) arloko hainbat dekretutan gaur egun jasotzen den erregulazioa arau-testu bakar batean bateratzea; zehazki, honako hauek: 87/1984 Dekretua, otsailaren 20koa, BGAEei buruzko Legearen Erregelamendua onartzen duena; 92/2007 Dekretua, maiatzaren 29koa, BGAEen jardura jakin batzuk arautzen dituena; 203/2015 Dekretua, urriaren 27koa, BGAEei buruzko otsailaren 23ko 5/2012 Legearen Erregelamendua onartzen duena; eta 13/2024 Dekretua, otsailaren 13koa, BGAEen arloko hainbat dekretu aldatzen dituena. Arau-bateratze horrek sistemari argitasun, koherentzia eta segurtasun juridiko handiagoa ematea ahalbidetzen du, bai erakundeek beraiek, bai bazkideek eta gainbegiratze-organismoek hura ulertzea eta aplikatzea erraztuz.

Bigarrenik, dekretuaren xedea da BGAEen inbertsioen arloko arauketa aldatzea eta zabaltzea, Gobernu Programan hartutako konpromisoak betetz, kudeatutako baliabideen zati bat euskal industria, enpresa eta teknologia ehunaren errotzea eta hazkundera bultzatuko duten proiektuetara bideratzeko, betiere kudeaketa zuhurraren printzipioaren esparruan. Horrela, indartu egiten da gizarte-aurreikuspen osagarriko sistemak Euskadiko garapen ekonomiko iraunkorrari, kalitatezko enplegua sortzeari eta ekonomia produktiboa indartzeari egiten dion ekarpena, bazkideen finantza-interesen babesari

kalterik egin gabe.

Hirugarrenik, dekretuaren helburua da gizarte-aurreikuspen osagarriaren erregulazioa eboluzioan dagoen Europako arau-esparrura egokitzea, bereziki Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren zuzentarau-proposamenean aurreikusitakora (EB) 2016/2341 eta (EB) 2016/97 zuzentarauak aldatzen dituen, gizarte-aurreikuspen osagarriko esparrua indartzeari dagokionez (enplegu-pentsioak). Egokitzapen horrek indartu egiten du kaudimenaren, gobernantzaren, gardentasunaren eta pertsona parte-hartzaileen eta onuradunen babesaren esparrua, BGAEen sistema Europako estandar aurreratuenekin lerrokatuz.

Dekretuaren helburua, beraz, arau-esparru koherentea, modernoa eta Europako estandar gorenekin lerrokatua finkatzea da, sistemaren kaudimena, gobernantza eta gardentasuna indartuko dituen, eta, aldi berean, aldaketa ekonomiko, teknologiko eta sozialetara egokitzeko gaitasuna bultzatuko duena, betiere bazkideen eta onuradunen babesa zainduz.

Bereziki, aitortzen da teknologia digitalek eta adimen artifizialak gero eta paper handiagoa dutela inbertsioen kudeaketan, prestazioen zenbatespenean eta bazkideekiko harremanean. Behar bezala gobernatutako tresna horiek gizarte-aurreikuspen osagarriaren kudeaketa eraginkorragoa eta pertsonalizatuagoa egiten lagun dezakete, betiere gardentasunaren, azalgarritasunaren, giza kontrolaren eta diskriminaziorik ezaren printzipioen arabera erabiltzen badira.

Era berean, dekretuak indartu egiten du gizarte-aurreikuspeneko sistemak emakumeen eta gizonen arteko berdintasun eraginkorrek duen konpromisoa, huraosatzen duten BGAEtan bidezko lan- eta ordainsari-baldintzak sustatuz, eta, sistemaren beraren barne-koherentziatik abiatuta, gizartean dauden soldata-arrakalak eta pentsioak murrizten lagunduz.

Inbertsioaren esparruan, dekretuak kudeaketa zuhurraren printzipioari eusten dio, baina inbertsiorako aktibo egokien unibertsoa finantza-merkatuen eta ekonomia errealearen bilakaerara egokitzeko beharra jasotzen du. Aktibo-tipologia berriak modu ordenatuan eta gainbegiratuan txertatzeak dibertsifikazioa, epe luzerako errentagarritasuna eta sistemaren erresilientzia hobetzea ahalbidetzen du, bazkideen mesedetan.

Era berean, dekretuak BGAEtan inbertsio jasagarri eta arduratsuko politikak sustatzea bultzatzen du, inbertsio-erabakien, gizarte- eta ingurumen-helburuen eta bazkideen epe luzerako interesen arteko lerrokatze progresiboa sustatuz.

Azkenik, dekretu honek gizarte-aurreikuspen osagarriaren esparruan berrikuntza ordenatu eta arduratsurako oinarriak ezartzen ditu, ereduaren bilakaera ahalbidetuz, konfiantza, egonkortasuna eta interes orokorra bermatuko dituzten kontrol-, gainbegiratze- eta ebaluazio-mekanismoen bidez.

ERREGELAMENDUAREN AURKIBIDEA

I. TITULUA. XEDAPEN OROKORRAK

I. KAPITULUA. XEDEA ETA EREMUA

1. artikulua. Erregelamenduaren xedea.

2. artikulua. Aplikazio-eremua.

II. KAPITULUA. IZENA ETA HELBIDEA

3. artikulua. Sozietatearen izena.

4. artikulua. Egoitza soziala.

II. TITULUA. BORONDATEZKO GIZARTE-AURREIKUSPENEN ERAKUNDEAK

I. KAPITULUA. BGAE MOTAK

5. artikulua. BGAE motak, jardueraren arabera.

II. KAPITULUA. KONTINGENTZIAK

6. artikulua. Kontingentziak.

7. artikulua. Erretiro-kontingentzia.

8. artikulua. Lanerako ezintasun iraunkorra edo baliaezintasuna.

9. artikulua. Heriotza.

10. artikulua. Mendekotasuna.

11. artikulua. Iraupen luzeko langabezia.

12. artikulua. Gaixotasun larria.

III. KAPITULUA. BGAEen PRESTAZIOAK

13. artikulua. Prestazioak.

14. artikulua. Iraupen luzeko langabezia-prestazioa ordaintzeko modua.

15. artikulua. Prestazioak ordaintzeko epea.

16. artikulua. Eskubideen enbargaezintasuna.

17. artikulua. Prestazioak errenta moduan aseguratzea.

IV. KAPITULUA. BGAEen BAZKIDEEN ETA ONURADUNEN ESKUBIDEAK

1. atala. Informazio-eskubidea

18. artikulua. Bazkideen eta onuradunen informazio-eskubideak.

19. artikulua. Bazkide arruntei eta onuradunei eman beharreko informazioa.

20. artikulua. Inbertsio iraunkorreko eta arduratsuko politikari buruz bazkideei eta onuradunei eman beharreko informazioa (ISR).

21. artikulua. BGAE bateko bazkide potentzialei eman beharreko informazioa.
22. artikulua. Bazkideei erretiroa hartu aurreko fasean eman beharreko informazioa.
23. artikulua. Pentsioa jasotzeko fasean bazkide pasiboei eta onuradunei eman beharreko informazioa.
24. artikulua. Errendimendua nahikoa ez bada, bazkideei eta onuradunei eman beharreko informazioa.
25. artikulua. Informazio-formulak.
26. artikulua. Sustapen publikoko tresna digitalen bidez bazkideei eta onuradunei informazioa ematea.
27. artikulua. BGAEek beren bazkideei eta onuradunei buruzko informazioa mantendu eta transmititu behar dute.
2. atala. Bazkideen eta onuradunen beste eskubide batzuk
28. artikulua. Eskubide ekonomikoak mobilizatzea.
29. artikulua. Borondatezko baja.
30. artikulua. Inbertsio-estrategia aukeratzeko eskubidea.
31. artikulua. Bizi-zikloaren inbertsio-estrategia.
32. artikulua. Enpleguko gizarte-aurreikuspeneko planetan sartuta dauden edo elkartuta dauden kolektiboetako bazkideek borondatezko gizarte-aurreikuspeneko BGAE aukeratzeko duten eskubidea: gizarte-aurreikuspeneko planen eta kolektiboen lekualdaketa.
- V. KAPITULUA. DESGAITASUNA DUTEN PERTSONENTZAKO ARAUBIDE BEREZIA
33. artikulua. Desgaitasuna duten pertsonen aldeko ekarpenak.
34. artikulua. Desgaitasuna duten pertsonentzako araubide bereziaren estaldurak.
35. artikulua. Desgaitasuna duten pertsonentzako araubide bereziko prestazioak.
- VI. KAPITULUA. BGAE ETA LEHENTASUNEZKO ENPLEGUKO GIZARTE-AURREIKUSPENEN PLANAK
36. artikulua. Definizioak.
37. artikulua. Lehentasunezko BGAEak eratzea.
38. artikulua. Lehentasunezko kalifikazioa.
39. artikulua. Lehentasun-kalifikazioa eskuratzea eta galtzea.
40. artikulua. Gizarte-aurreikuspeneko lehentasunezko planak.
41. artikulua. Prestazioak lehentasunezko BGAEetan eta gizarte-aurreikuspeneko planetan.
42. artikulua. Diskriminaziorik ezaren printzipioa.

43. artikulua. Jarraipen-batzordea.

44. artikulua. Jarraipen-batzordeak erabakiak hartzea.

45. artikulua. Bazkideei lehentasunezko planen berri ematea.

VII. KAPITULUA. ADMINISTRAZIO-GASTUAK

46. artikulua. Administrazio-gastuak.

VIII. KAPITULUA. GIZARTE-AURREIKUSPENEN PLANAK OSATZEN DITUZTEN BGAE-EN JARDUERAK

47. artikulua. Kapitulu honen aplikazio-eremua.

1. atala. Gizarte-aurreikuspenen planak dituzten BGAEen jarduerak

48. artikulua. Urteko kontuak eta kudeaketa-txostena.

49. artikulua. Inbertsio-printzipioen deklarazioa.

50. artikulua. Inbertsio jasagarri eta arduratsuko politika (ISR).

51. artikulua. Euskadiko ekonomia produktiboan inbertitzeko lehentasunezko kontsiderazioa eta pizgarriak.

52. artikulua. Hornidura teknikoak.

53. artikulua. Hornidura teknikoen finantzaketa.

54. artikulua. Barne-erresistentziako probak.

55. artikulua. Funts propioen eskakizuna.

2. atala. BGAEen inbertsioak

56. artikulua. Aktibo egokietan inbertitzeko printzipioak.

57. artikulua. Inplikazio-politika.

58. artikulua. Inbertitzeko aktibo egokiak.

59. artikulua. Inbertsio kolektiboko erakundeak.

60. artikulua. Inbertsioak dibertsifikatzeko irizpideak.

61. artikulua. Irizpideak aplikatzea.

62. artikulua. Aktibo egokiak baloratzea.

63. artikulua. Bestelako aktibo egokiak.

64. artikulua. Aktibo egokien araubidea egokitzea.

65. artikulua. Publizitate-jarduera.

66. artikulua. Gizarte-aurreikuspeneko planen inbertsio-orientazioa.

IX. KAPITULUA. GOBERNU ONAREN POLITIKA ETA FUNTSEZKO FUNTZIOAK

67. artikulua. Gobernu onaren printzipio orokorrak.

68. artikulua. Gobernu onaren politika.

69. artikulua. Gaitasun- eta zintzotasun-eskakizunak.

70. artikulua. Ordainketa-politika.

71. artikulua. Funtsezko funtzioak. Xedapen orokorrak.

72. artikulua. Arriskuak kudeatzeko funtzioa eta sistema.

73. artikulua. Barne-auditoretzako funtzioa.

74. artikulua. Funtzio aktuariala.

75. artikulua. Araudia betetzeko funtzioa.

76. artikulua. Pentsioetarako arriskuen ebaluazioa.

77. artikulua. Funtzioak kanpora ateratzea.

78. artikulua. Finantza-aktiboen kudeaketa.

79. artikulua. Aktibo finantzarioen kudeaketa kontratatzeke baldintzak.

80. artikulua. Aktibo finantzarioen gordailua eta zaintza.

81. artikulua. Aktiboen zaintza eta erakunde gordailuzainaren erantzukizuna.

82. artikulua. Zaintza-betebeharrak.

83. artikulua. Eragiketa lotuak.

84. artikulua. Kontratuen erregistro-liburua.

85. artikulua. Adimen artifizialeko sistemak erabiltzea.

X. KAPITULUA. BGAE-EN JARDUERARAKO SARBIDEA ETA EGITURAZKO ALDAKETAK

1. atala. Jardueran sartzea

86. artikulua. Gizarte-aurreikuspeneko jarduerarako sarbidea.

87. artikulua. Mutua-funtsa.

88. artikulua. Azterketa aktuariala.

2. atala. Egiturazko aldaketak

- 89. artikulua. BGAEek bat egitea.
- 90. artikulua. Bat-egiteko proiektua.
- 91. artikulua. Bat-egiteari buruzko informazioa.
- 92. artikulua. Bat egiteko erabakia.
- 93. artikulua. Bat-egitearen inskripzioa.
- 94. artikulua. BGAE zatitzea.
- 95. artikulua. Desegitea. Kausen eraginkortasuna.
- 96. artikulua. Likidazio-prozesua.
- 97. artikulua. Likidatzaileen izendapena.
- 98. artikulua. Funtzioen transmisioa.
- 99. artikulua. Likidatzaileen eginkizunak.
- 100. artikulua. Ondarearen esleipena.
- 101. artikulua. Azken balantzea.
- 102. artikulua. Erregistroko ezerezteak.

XI. KAPITULUA. GOBERNU-ORGANOAK

- 103. artikulua. Gobernu-organoetan parte hartzea eta ordezkatuta egotea.
- 104. artikulua. Batzar orokorra. Deialdia.
- 105. artikulua. Batzar orokorraren funtzionamendua.
- 106. artikulua. Batzar orokorraren akta.
- 107. artikulua. Batzar orokorraren erabakiak jakinaraztea.
- 108. artikulua. Batzar orokorraren erabakiak aurkaratzea.
- 109. artikulua. Gobernu-batzarra.

XII. KAPITULUA. MERKATUKO JOKABIDEAK

- 110. artikulua. Gatazkak konpontzea.
- 111. artikulua. Bazkidearen Defentsa Erakundea.
- 112. artikulua. Administrazio-babesa.

XIII. KAPITULUA. DATU PERTSONALEN BABESA ETA ERRESILIENTZIA OPERATIBO DIGITALA

113. artikulua. Datuen konfidentziasuna.

114. artikulua. Erresilientzia operatibo digitala.

XIV. KAPITULUA. ARAUBIDE BEREZIA DUTEN BEREIZI GABEKO ERAKUNDEAK

115. artikulua. Aplikatu beharreko araudia.

116. artikulua. Prestazioak.

117. artikulua. Finantza-kontroleko batzordea.

118. artikulua. Bazkideei informazioa ematea.

III. TITULUA. GAINBEGIRATZEKO, KONTROLATZEKO, IKUSKATZEKO ETA ESKU HARTZEKO ARAUBIDEA**I. KAPITULUA. GAINBEGIRATZEA**

119. artikulua. Ikuskapenaren irismena.

120. artikulua. Gainbegiratzeko ahalmen orokorrak.

121. artikulua. Administrazioari eman beharreko gutxieneko informazioa.

122. artikulua. Gainbegiratzeko eman beharko den informazioa.

123. artikulua. Kanporatutako funtzioak eta jarduerak gainbegiratzea.

124. artikulua. Ikuskapenaren edukia.

125. artikulua. Aldizkako ikuskapen-elkarrizketa.

126. artikulua. Gainbegiratze-jardueraren gardentasuna.

II. KAPITULUA. IKUSKAPENA

127. artikulua. Ikuskapen-jarduerak.

128. artikulua. Ikuskatze-lanari aurka egitea edo uko egitea.

III. KAPITULUA. KONTROLA

129. artikulua. Barne-kontrolerako eta partaidetzarako mekanismoak.

130. artikulua. Kontu-auditoretza.

IV. KAPITULUA. ESKU-HARTZEA

131. artikulua. Administrazioaren esku-hartzea.

132. artikulua. Likidazioaren kontu-hartzea.

133. artikulua. Esku-hartzearen jarduketa.

IV. TITULUA. EUSKADIKO BORONDATEZKO GIZARTE-AURREIKUSPENEN ERAKUNDEEN ERREGISTROA

I. KAPITULUA. XEDEA

134. artikulua. Xedea.

135. artikulua. Eremua.

II. KAPITULUA. EUSKADIKO BORONDATEZKO GIZARTE AURREIKUSPENEN ERAKUNDEEN ERREGISTROAREN ANTOLAKETA ETA FUNTZIONAMENDUA

136. artikulua. Funtzioak.

137. artikulua. Bazkideen Fitxategi Orokorra.

138. artikulua. Bitarteko elektronikoen bidezko kudeaketa.

139. artikulua. Funtzionamendua

140. artikulua. Legezkotasuna eta lehentasuna.

141. artikulua. Publizitate formala.

142. artikulua. Publizitate materiala.

143. artikulua. Zehaztasun- eta baliozkotasun-presuntzioa.

144. artikulua. Segidako traktua.

145. artikulua. Efikazia.

III. KAPITULUA. EUSKADIKO BORONDATEZKO GIZARTE AURREIKUSPENEN ERAKUNDEEN ERREGISTROAN INSKRIBATZEKO PROZEDURA

146. artikulua. Inskribatzeko prozeduraren hasiera.

147. artikulua. Datu pertsonalak.

148. artikulua. Administrazioaren kabuz hastea.

149. artikulua. Liburuak.

150. artikulua. Inskriba daitezkeen egitateak.

151. artikulua. Euskadiko Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeen Erregistroan inskribatzeko eskaera.

152. artikulua. Gobernu-organoetako kideak.

153. artikulua. Urteko kontuak gordailutzea eta argitaratzea.

154. artikulua. Datuen zehaztugabetasuna, faltsutasuna edo omisioa.

155. artikulua. Kalifikazioaren eremua, edukia eta epea.

156. artikulua. Eskabidea zuzendu eta hobetzea.

157. artikulua. Ebazpena.

158. artikulua. Inskribatutako datuak aldatzea eta eguneratzea.

159. artikulua. Aurkezpen- eta hasiera-idazpena ezereztea.

160. artikulua. Izena.

161. artikulua. Euskadiko Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeen Erregistrorako sarbidea eta kontsulta.

162. artikulua. Euskadiko Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeen Erregistroaren arduraduna.

V. TITULUA. GIZARTE AURREIKUSPENAREN EUSKAL KONTSEILUA

163. artikulua. Izaera, atxikipena eta egoitza.

164. artikulua. Egitura eta osaera.

165. artikulua. Izendapena.

166. artikulua. Funtzioak.

167. artikulua. Funtzionamendu-araubidea

III.- GOGOETA OROKORRAK

a) Balioztapen orokorra

Gure irizpenaren mende jartzen da *“Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeei buruzko Legearen erregelamendua onartzen duen dekretu-proiektua”*. Helburua da testu arautzaile bakarrean jasotzea egun zenbait dekretutan dagoen arauketa, bai eta BGAEen inbertsioen arauketa aldatu eta zabaltzea ere, besteak beste, kudeatzen dituzten baliabideen zati bat euskal industria-, enpresa- eta teknologia-ehunaren errotzea eta hazkuntza bultzatzen duten proiektuetara bideratzeko. Azkenik, gizarte-aurreikuspen osagarriaren arauketa egokitu nahi da Europako araudi-esparrura.

Batzordearen ustez, dekretu-proiektua **orokorrean positiboa da**, eta bereziki azpimarratzen du BGAEaren gaian erregelamendu-araudia **antolatu, sistematizatu eta eguneratzeko** ahalegina.

Zioen azalpenak berak azaldutakoaren ildotik, erregelamendu berriak lehendik indarrean zegoen arauketa hartu du oinarri modura, orain arte zenbait dekretutan sakabanatuta baitzegoen. Hala, **testu arautzaile bakarrean** txertatu du, sistematika eta segurtasun juridikoa hobetzen lagunduz. Beraz, bateratze-lan bat da erregelamendu-esparru antolatuagoa eta koherenteagoa izateko. Horrez gain,

halabeharrezkoak ziren eguneratzeak sartu ditu. Proiektuak honako dekretu hauek ordeztu ditu: 87/1984 Dekretua, 92/2007 Dekretua, 203/2015 Dekretua eta 13/2024 Dekretua. Orain erregelamendu bakarrean ageri dira.

Gainera, gure iritziz, oso positiboa da testuaren emaitza izatea aurretik **sektorearekin izandako elkarriketaren** prozesua. Modu horretan, adostasun handia lortu da edukiaren zati gehienari dagokionez. Gaia oso konplexua da teknikoki, beraz, bereziki egokia da zuzenean eraginpean dauden erakundeekin solasean jardutea eta beren esperientzia praktikoa erabiltzea araudia egiteko prozesuan.

b) Inbertsio jasangarria eta arduratsua (IJA)

Halaber, positibotzat jotzen dugu dekretuak testuan jasotzea BGAEen inbertsio jasangarri eta arduratsuko politikak sustatuko direla (zioen azalpena eta 20., 49. eta 50. artikulua). Hala, pixkana bultzatuko da lerrokatuta egotea inbertsio-erabakiak, **gizarte- eta ingurumen-helburuak** eta epe luzerako bazkideen interesa, betiere kudeaketa zuhurraren esparruan eta bazkideen finantza-interesen babesa gutxietsi gabe.

Hala eta guztiz ere, aipatzekoa da dekretuak ez dituela argi eta garbi aipatzen **baliabideak orientatu eta lerrokatzeko mekanismoak**. Oso positiboa litzateke mekanismo horiek zehaztea artikuluetan. Aldi berean, egokitzen jotzen da mekanismoak azaltzeaz gain, **irizpide objektiboak** ematea kudeaketa zuhurra eta bazkideen interes finantzarioen babesa bermatu eta egiaztatzeko.

Halaber, uste dugu dekretuak espresuki aipatu beharko lituzkeela Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren azaroaren 27ko **(EB) 2019/2088 Erregelamenduaren 8. eta 9. artikulua** (pentsio-funtsaren informazio orokorreko dokumentuan eta jasangarritasunari buruzko eranskinean dagoen informaziora espresuki bidaltzea eta jasangarritasunari buruzko eranskina sartzeko kudeaketa-txostenean). Hala, aipamen zabalagoa izan beharko luke 50.1 artikulua (Gobernu Batzarraren eginbeharrak).

c) Inbertsioa Euskadiko ekoizpen-ekonomian

Aipagarria da **51. artikulua**ren **orientazioa** espresuki aipatzen dituenean Euskadiko ekoizpen-ekonomian inbertitzeko aukerak. Uste dugu aurreikuspen horrekin herrialdearen aldeko apustua egiten dela, BGAEek kudeatzen duten aurrezkiak Euskadirekin lotutako enpresa-proiektuak finantzatzeko lagun baitezake, gure enpresetako hazkuntza, eraldaketa, berrikuntza edo belaunaldi-erreleboa sustatuz.

Proiektuak berak zehazten duenaren ildotik, hori guztia aktiboak hautatzeko ohiko prozesuen barruan egin beharko da, eta betiere kontuan hartuko dira **irizpide ekonomiko-finantzarioak, arrisku-irizpideak, likidezia, denbora-horizontea eta aniztasuna**.

Gure ustez, inbertsio horrek, era berean, bateragarria izan behar du argi eta garbi definituta dauden **gizarte- eta ingurumen-irizpideak** sartzearekin eta nazioartean adostuta dauden gomendioen eta araudien ildotik. Gainera, berariazko **gizarte-bermeak** eman behar ditu, inbertsioei dagokienez, langileen ondarea ez erabiltzeko honako printzipio hauekin bateragarriak ez diren jardueretan: kalitatezko enplegua, berdintasuna, negozioazio kolektiboa, jasangarritasuna eta gobernantza.

Halaber, berariazko gogoetetan, bi ohar egingo ditugu artikulua honi buruz, ez inbertitzearen erabakia ezinbestez arrazoitzearen (**5. apartatua**) eta gardentasuna eta kontu ematea hurbiltzearen (**6. apartatua**) harira.

IV.- GOGOETA BEREZIAK DEKRETU PROIEKTUARI BURUZ

Xedapen gehigarri bakarra: Gobernu onaren politikaren eta funtsezko funtzioen arloko xedapenak

“Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeen (aurrerantzean, BGAE) arloko eskumena duen Eusko Jaurlaritzako sailak erakunde batzuk salbuetsi ahal izango ditu dekretu honen bidez onesten den erregelamenduaren II. tituluko IX. kapituluaren aurreikusitako gobernu onaren politikaren eta funtsezko funtzioen arloko xedapen guztia edo batzuk aplikatzetik, BGAEen tipologia eta dimentsioa kontuan hartuta, erakunde horien bazkide-kopurua edo ondare-bolumena sailak erabakitako muqa batetik beherakoa denean”.

Gure iritziz, BGAE jakinak gobernu onaren eta funtsezko funtzioen arloan zati batean edo oso-osorik salbuesteko aukerak, besteak beste, arrisku-kudeaketa, barne-auditoretza, funtzio aktuariala eta araudia betetzea, segurtasun juridikorik eza ekar dezake. Kudeaketaren gardentasuna ezin da erakundearen tamainaren arabera izan, eta ezin da irizpide kuantitatibo hutsen mende egon.

Horregatik, honako idazketa hau iradoki dugu xedapen honi buruz:

*“Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeen (aurrerantzean, BGAE) arloko eskumena duen Eusko Jaurlaritzako sailak **proportzioz moldatu** ahal du gobernu onaren politikaren eta funtsezko funtzioen arloan dekretu honek onesten duen erregelamenduaren II. tituluko IX. kapituluaren aurreikusitako xedapenak aplikatzea **erakundearen tipologiaren eta dimentsioaren arabera, nolanahi ere, honako funtsezko funtzio hauek eraginkorrak direla bermatuz: arriskuen kudeaketa, barne-auditoretza, funtzio aktuariala eta araudia betetzea, inolaz ere guztiez salbuetsi gabe**”.*

Bigarren xedapen iragankorra: Erregelamendura egokitzea

“BGAEek behar diren erabakiak eta neurriak hartu beharko dituzte dekretu honen bidez onesten den erregelamenduak aurrez ikusitakora egokitzeko indarrean jartzen denetik sei hilabeteko epean”.

Uste dugu komenigarria litzatekeela erregelamendu berrira egokitzapen-**epea luzatzea 6 hilabetetik 12 hilabetera**. Gure iritziz, modu horretan aurreikusitako aldaketak ordenatuta egingo lirateke, eta BGAEek halabeharrezko moldapenak berme handiagoaz egokituko lituzkete.

Xedapen indargabetzaile bakarra

2. apartatuak honako hau xedatzen du: *“gizarte-aurreikuspenen arloan emandako aginduen, ebazpenen eta jarraibideen indarraldiari eutsiko zaio dekretu honetan xedatutakoaren kontra ez badoaz”.*

Komenigarritzat jotzen dugu dekretuak **espresuki identifikatzea** zer aginduk, ebazpenek eta jarraibidek jarraitzen duten indarrean onetsi ondoren. Horrek segurtasun juridiko handiagoa emango luke eta koherentzia izango luke egun sakabanatuta dagoen araudia testu bakarrean txertatu eta antolatzearekin.

V.- GOGOETA BEREZIAK ERREGELAMENDUARI BURUZ

II. TITULUA. BORONDATEZKO GIZARTE AURREIKUSPENENKO ERAKUNDEAK

IV. KAPITULUA. BGAE-ETAKO BAZKIDEEN ETA ONURADUNEN ESKUBIDEAK

1. atala. Informatzeko eskubidea (18.-27. art.)

Bazkideei eta onuradunei eman behar zaien informazioari buruzko artikuluetan, gure ustez, positiboa litzateke **komunikazio telematikoen** lehentasuna indartzea, espresuki zehaztuz dokumentazioa euskarri fisikoan salbuespenez bidaliko dela eta hala egitea interesdunak berariaz eskatuz gero bakarrik, betiere eten digitalik gertatu gabe.

Gure iritziz, neurri hori lerrokatuta legoke jasangarritasunaren eta ingurumen-inpaktua murriztearen helburuekin.

18. art. Bazkideen eta onuradunen informaziorako eskubideak

1.e) apartatuak honako hau xedatzen du: *“ikusmen-desgaitasuna duten pertsonen autonomia sustatzeko, erakundeak erraztasunak emango ditu informazioa formatu digital estandarren bidez eskuratzeko, bateragarriak formatu horiek pantaila arrunten irakurgailuekin. Behar horiek erakundearen gaitasun operatiboaren proportzioan kudeatuko dira. Lehentasuna izango du dokumentuak testu prozesagarrien formatuetan bidaltzea bazkide interesdunak eskatuz gero, neurriz kanpoko ekonomia-eta administrazio-kargak saihestuta”*.

Gure ustez, bazkideei eta onuradunei emandako informazioa babes-sistemaren funtsezko elementua da. Informazioa baldintzapean emateak eta korporazioen ekonomia-irizpideen mende uzteak **desgaitasuna duten bazkideen** tratu-berdintasunerako eta ez-diskriminaziorako oinarritzko eskubidea urratzen dute.

Horregatik, honako idazketa hau iradoki dugu aukeran:

“1. Bazkide arruntei eta onuradunei emandako informazioak honako baldintza hauek bete beharko ditu: ...

e) Desgaitasuna duten pertsonen informaziorako eskubidea bermatzeko, BGAEek erraztasunak emango dituzte dokumentazio eta informazio guztia formatu digital eskuragarri eta estandarretan eskuratzeko, bateragarriak laguntza-teknologiekin eta pantaila-irakurgailuekin; hala, betiere bermatu beharko da aukera-berdintasunari, ez-diskriminaziora eta irisgarritasun unibertsalari buruzko araudia betetzen dela”.

VIII. KAPITULUA. GIZARTE-AURREIKUSPENENKO PLANAK OSATZEN DITUZTEN BGAE-EN JARDUERAK

51. art. Lehentasunezko zat jotzea eta pizgarriak ematea Euskal Autonomia Erkidegoko ekoizpen-ekonomian inbertitzeari

Lehenik eta behin, **5. apartatuak** xedatzen du **arrazoitu behar dela ez bada inbertitzen**, eta honako hau ezartzen du: *“aurreko apartatuetan aurreikusiko ebaluazioaren ondoren, BGAEak erabakitzen duenean ez inbertitzea edo halako aktiboetan gutxienekoa izatea, erabakia behar bezala arrazoituko*

da inbertsio-politikaren barne-dokumentazioan, berariaz aipatuz honako arrazoi hauek: arriskua, esperotako errentagarritasuna, likidezia edo bere konpromisoekiko egokitzapena”.

Gure ustez, inbertsio horiek kontuan hartzearen eginbeharra bete ostean, erabaki zehatzek BGAE bakoitzaren **kudeaketari buruzko ohiko irizpideei** erantzun behar diete –arriskua, errentagarritasuna, likidezia, aniztasuna eta konpromisoekiko egokitasuna–, beraz, ez dago justifikatuta berariaz arrazoitu behar izana zergatik erabaki den inbertsio zehatz bat ez egitea. Proiektuak eskatzen du gaur egun erabakia inbertsio-politikaren barne-dokumentazioan arrazoituta gelditzeko, baina gu ez gaude **eginbehar** horrekin ados, eta **ezabatzea gomendatzen dugu**.

Eskakizun horrek **administrazio-karga** gehiago dakar, eta, oro har, ez da zehazten gainerako inbertsio-erabakietarako. Gainera, baliteke 51. artikuluan lortu nahi den helburuaren kalterako izatea (herrialdeko aktiboei balioa ematek urrun, justifikatzen du baztertea).

Horrez gain, harritzekoa da Euskal Sektore Publikoaren **Administrazioa Bizkortzeko eta Arintzeko** Legearen aurreproiektua lantzen ari denean, testu honek administrazio-eskakizun berria sustatzea BGAEetarako, eskakizunaren arrazoa edo zentzua argitu gabe.

Bestalde, **6. apartatuak gardentasunaren eta kontu ematearen** eskakizuna ezartzen du: “BGAEek, beren inbertsio-politikan eta bazkide eta onuradunei ematen dieten aldizkako informazioan, jakinarazi beharko dute kontu ematearen eskakizunaren betetze-maila eta, bidezkoa bada, artikulua honetan aurreikusten diren pizgarrien erabilera-maila, gizarte-aurreikuspenaren arloko Eusko Jaurlaritzako sailaren titularren aginduz ezartzen diren baldintzetan zehaztutako irizpideen arabera”.

Komenigarritzat jotzen dugu apartatu honetan aurreikusten den **betebeharraren irismena zehaztea**. Proiektuak dio BGAEek kontu ematearen eskakizunaren betetze-mailaren berri eman beharko dutela, eta gerora egingo den agindu batera bidaltzen du aplikazioko irizpideak zehazteko.

Bereziki, eskatu eta agindu horretan zehaztu beharko den justifikazioari dagokionez, aukera izan beharko litzateke **metatuta egiteko** eta BGAEen ohiko informazio-dokumentuetan txertatzeko ere bai, inbertsioz inbertsio banakako justifikazioa saihestuz.

Etorkizuneko aginduak zehaztu beharko lituzke informazioaren **edukia, formatua, aldizkakotasuna, euskarria eta metaketa-maila**, proportzionaltasunaren irizpideen arabera, eta saihestu beharko lituzke administrazio-karga gehigarriak, hain zuzen ere, halako inbertsioak ez zailtzeko.

IX. KAPITULUA. GOBERNU ONAREN POLITIKA ETA FUNTSEZKO FUNTZIOAK

70. art. Ordainsarien politika

Gure iritziz, artikulua honek **zehaztasunik eza** du, ordainsarien politikari buruzko zenbait printzipio orokor adierazten baitira ondarean eragin dezaketen alderdietan sartu gabe, hala nola ordainsari aldakorrak edo kudeatzaileen bonusak. Eragin desberdina izan dezakete epe laburrean kontuan hartzen badira edo epe luzeagoko errentagarritasunarekin lotzen badira (3-5 urtera).

VI.- ONDORIOA

Euskadiko EGABren iritziz egokia da *Borondatezko Gizarte Aurreikuspeneko Erakundeei buruzko Legearen erregelamendua onesten duen dekretu-proiektua* izapidetzea, kontsulta-organo honek aldatzeko egin dituen gogoetak aintzat hartuta.

Bilbon, 2026eko urriaren 7an

OE Presidentea

Javier Muñecas Herreras

Idazkari Nagusia

Izaskun Astondoa Sarria